

Coop Pank AS-i 2022. aasta süsiniku jalajälg

august
2023

Mõisted

Kasvuhoonegaasid (KHG) – atmosfääris olevad gaasid, mis neelavad soojuskiirgust ja põhjustavad kasvuhooneefekti.

Kasvuhooneefekt – kasvuhoonegaaside tekitatud fenomen, mis soojendab Maa pinna lähedast atmosfääri (troposfääri). Ilma loomuliku kasvuhooneefektita oleks temperatuur alla nulli. Inimtegevus on kasvuhooneefekti aga märkimisväärselt võimendanud ning see põhjustab globaalset soojenemist ja kliimamuutusi.

Süsiniku jalajälg – kvantitatiivselt väljendatud kasvuhoonegaaside heite koguhulk (mõõdetuna CO₂-ekvivalentides), mis tekib ettevõtte/organisatsiooni vm üksuse tegevuse tagajärjel.

CO₂-ekvivalent (CO₂-ekv) – universaalne kasvuhoonegaaside mõõtühik, mis peegeldab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel väljendatuna CO₂-ekvivalendis.

Emissioonifaktor (emissioonitegur) – on suhtarv, mis väljendab eralduva kasvuhoonegaasi kogust teatud inimtegevuse valdkonnas toimeühiku kohta (nt 0,132 kg CO₂-ekv autoga läbitud ühe kilomeetri kohta).

Globaalse soojenemise potentsiaal (GWP) – näitab, mitu korda on soojusenergia absorbeerumisvõime poolest muu kasvuhoonegaasi üks molekul tugevam kui süsinikdioksiidi molekul.

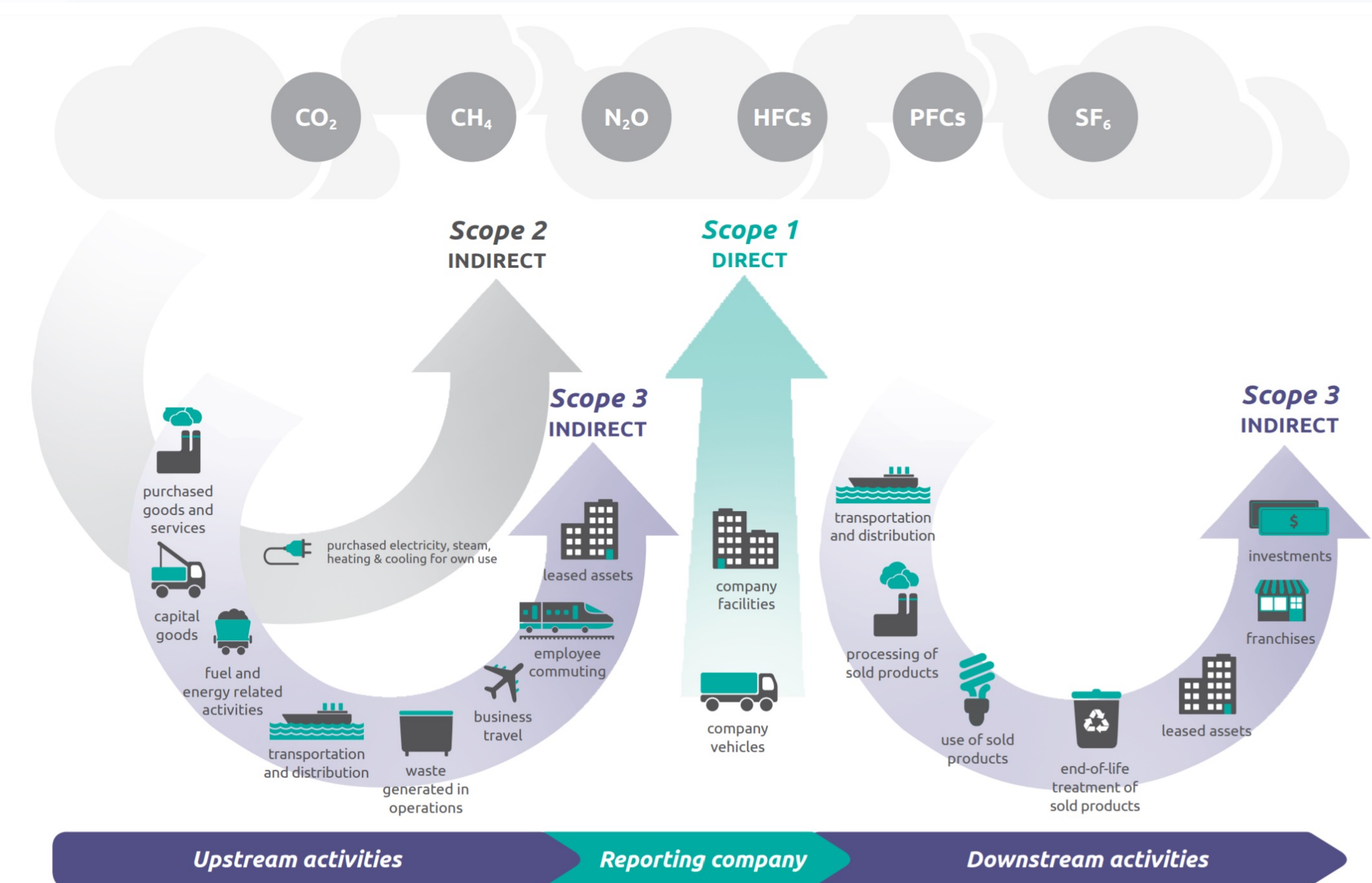

Greenhouse Gas Protocol

Coop Panga kasvuhoonegaaside jalajälg (kontoritegevuse ning portfelli mõju) on arvutatud järgides rahvusvaheliselt tunnustatud ja enimkasutatud kasvuhoonegaaside raporteerimise standardit „**Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard**“. Standard hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguste hindamist – süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), diämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsivesiniku ühendid (HFC), perfluorosüsivini ühendid (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃).

Standard jaotab ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid **kolme mõjualasse**:

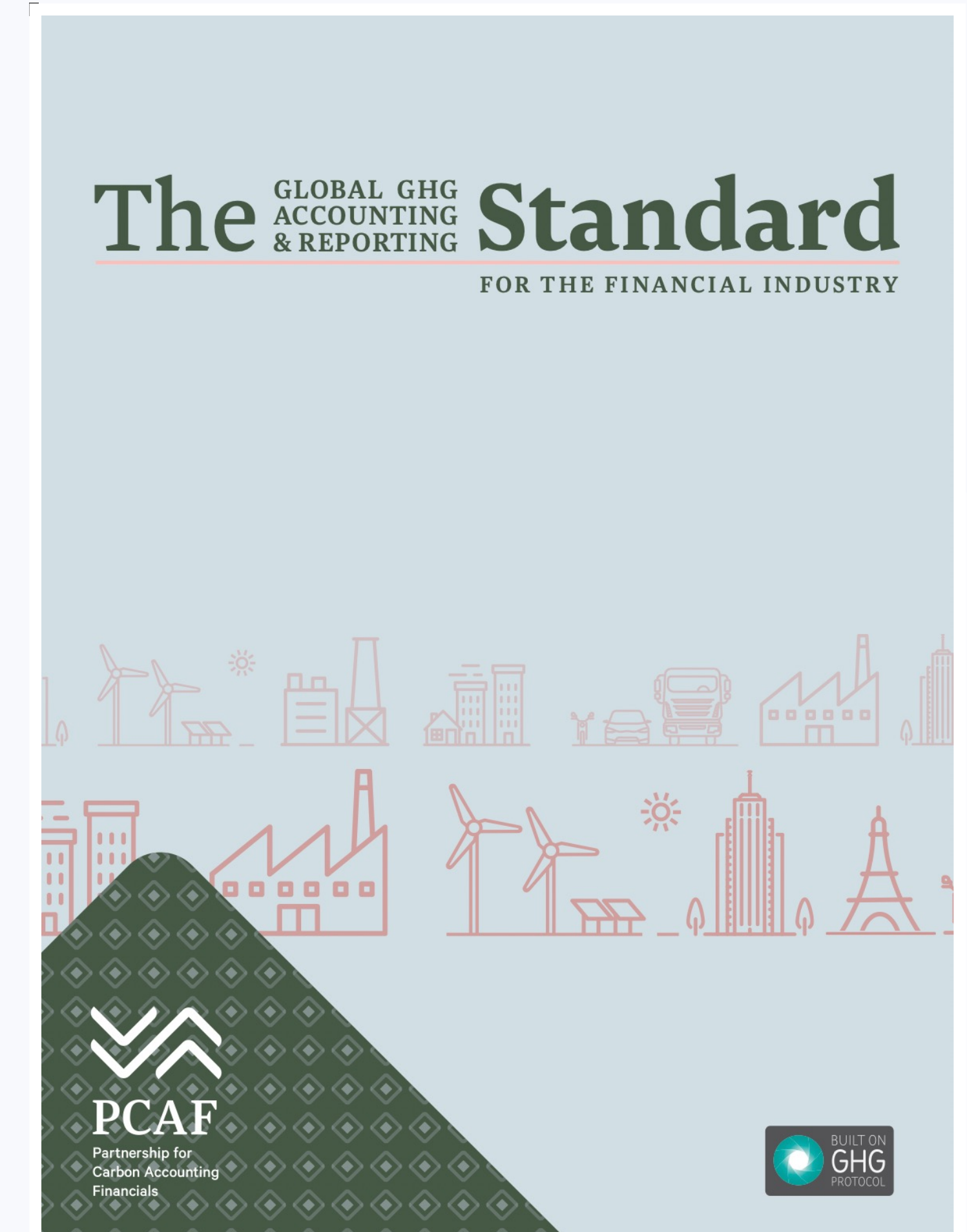
- Mõjuala 1**
(Scope 1) Otsesed emissioonid ettevõtte poolt omatud või kontrollitud allikatest
- Mõjuala 2**
(Scope 2) Sisseostetud energiaga seonduvad kaudsed emissioonid
- Mõjuala 3**
(Scope 3) Kõik muud kaudsed emissioonid ettevõtte väärtusahelast, sh liisingud (*Downstream leased assets*) ning portfelli mõju (*Investments*)

Kasvuhoonegaaside emissioonide mõjualad vastavalt GHG Protocol'i standarditele
<https://ghgprotocol.org/corporate-standard>

Metoodika – portfelli mõju ja liisingute mõju

- Coop Panga portfelli kliimamõju arvutamisel lähtuti organisatsiooni Partnership for Carbon Accounting Financial (PCAF) standardist **'The Global GHG Accounting & Reporting Standard for the Financial Industry'**.
- PCAFi standard on ainus sektori-spetsiifiline standard, mis võimaldab finantsasutustel hinnata ja avalikustada laenudest ja investeringutest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid. PCAF standard on kooskõlas GHG Protocoli standardiga ning täiendab GHG Protocol Corporate Value Chain (mõjuala 3) standardit üksikasjalike lisajuhistega iga varaklassi kohta.
- PCAF andmekvaliteedi skoor 1 väljendab täpseima andmekvaliteediga tehtud hinnangut ning skoor 5 kõige madalama andmekvaliteediga tehtud hinnangut. **Coop Panga 2022. aasta portfelli mõju hindamisel kasutati vastavalt andmete kättesaadavusele skooridele 1-4 vastavaid metoodikaid.** Järgmistel aastatel on Coop Pangal plaanis andmekvaliteeti parendada.
- Coop Panga portfelli analüüsi aluseks on laenujäagi andmed 31.12.2022 seisuga, mis on kooskõlas panga majandusaasta aruandluse perioodiga.
- **Analüüsiga hõlmatud varaklassid:**
 - äri-laenud
 - ärikinnisvara
 - eluasemelaenud
 - taastuenergia projektid (välditud heitkogused)
- Analüüs ei hõlmanud tarbimislaene, sõidukilaene, võlakirju ning muid laene erakliendi kinnisvara finantseerimise all, mis ei kvalifitseeru eluasemelaenude alla. Äri-laenude, ärikinnisvara ning eluasemelaenude all tehtud välistused on seotud puudulike andmetega.
- **Liisingud** liigitatakse GHG Protocoli alusel skoop 3 kategooriasse "liisitud varad", seega liisingute mõju ei kajastu Coop Panga portfelli mõju analüüsis, kuid on esitatud eraldi. Liisingute mõju hindamisel lähtuti eelkõige GHG Protocoli skoop 3 vastava kategooria juhistest, kuid teatud määral ka PCAF sõidukilaenude metoodikast.

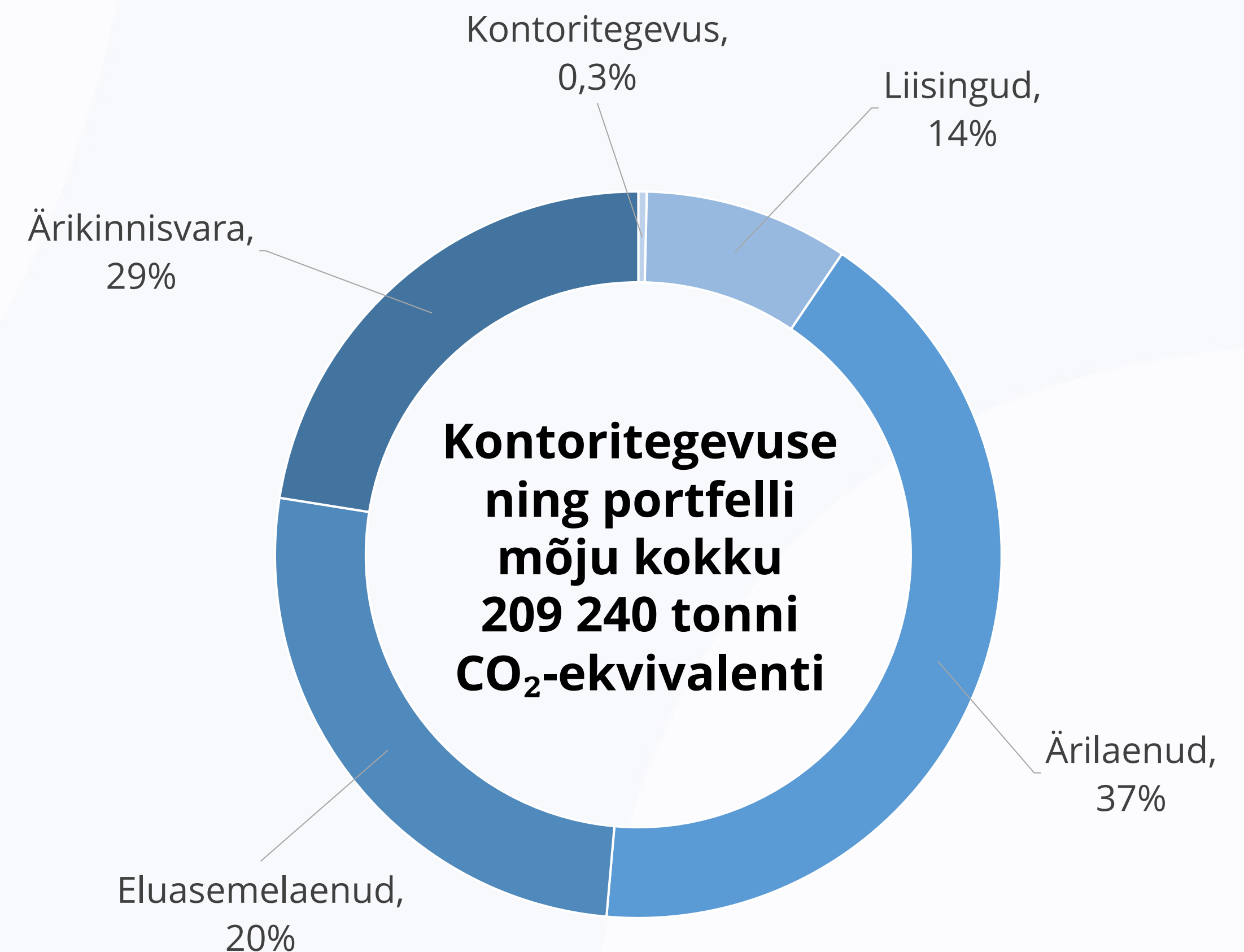
Coop Panga 2022. aasta süsiniku jalajälg

Coop Panga süsiniku jalajälg oli 2022. aastal kokku **209 240 tonni CO₂-ekvivalenti**.

Portfelist ning liisingutest tulenev mõju oli kokku 208 590,7 t CO₂-ekv ehk **99,7%** kogu mõjust.

Kontoritegevusega seotud mõjud* moodustasid 650,3 t CO₂-ekv ehk **0,3%** kogu mõjust.

	t CO ₂ -ekv	Osakaal mõjust
Kontoritegevus	650	0,3%
Liisingud	29 106	14%
Ärilaenud	77 479	37%
Eluasemelaenud	41 492	20%
Ärikinnisvara	60 512	29%
Kokku	209 240	100%
Taastuvenergia projektide vältitud heitkogused (tCO ₂)	76 853	

* Arvestatud on Skoop 2 turupõhist lähenemist (market-based approach).

Coop Panga süsiniku jalajälje aastate võrdlus

Võrreldes 2021. aastaga suurenes Coop Panga süsiniku jalajälg 2022. aastal **4916,2 tonni CO₂-ekvivalendi** ehk **2,4%** võrra.

Mõju suurenemine on eelkõige tulenenud **liisingute ning ärikinnisvara kategooriatest**, kus kogumõju suurenes vastavalt ligi **57%** ning **32%** seoses lepingute mahu kasvuga.

Kontoritegevusega seotud mõjud on vähenenud **3,3%** võrra.

	t CO ₂ -ekv, 2021	t CO ₂ -ekv, 2022	Muutus, t CO ₂ -ekv	Muutus, %
Kontoritegevus	672,8	650	-22,5	-3,3%
Liisingud	18 590,2	29 106	10 516,2	56,6%
Ärialaenud	85 707,1	77 479	-8228,5	-9,6%
Eluasemelaenud	53 373,4	41 492	-11 881,0	-22,3%
Ärikinnisvara	45 980,2	60 512	14 532,0	31,6%
Kokku	204 323,7	209 239,9	4916,2	2,4%

Kontoritegevuse süsiniku jalajälg

Analüüsi piirid – 2022. a kontoritegevuse süsiniku jalajälg

- Coop Panga kontoritegevuse jalajälje hindamisel ja raporteerimisel on lähtutud **operatsioonilise kontrolli** põhimõttest (ingl k. *operational control*). See tähendab, et arvestatakse kõiki emissioone, mis tulenevad allikatest/tegevustest, mille üle on Coop Pangal kontroll.
- Operatsiooniline kontroll on kõige sagedamini kasutatav organisatsiooni piiride määratlemise lähenemisviis. Selle järgi on vastutus KHG heitkoguste eest sellel osapoolel, kes on kõige paremas positsioonis nende kontrollimiseks ja vähendamiseks.
- Arvutustesse on hõlmatud Coop Panga **kõigi kontorite tegevus** mõjualade 1-3 ulatuses.
- **Emissioonide aruandlusperiood on 1. jaanuar 2022 kuni 31. detsember 2022.**

Coop Panga kontoritegevuse süsiniku jalajälje arvutus hõlmab:

Mõjuala 1 – otsesed emissioonid

- kütused

Mõjuala 2 – kaudsed emissioonid

- sisseostetud elektri- ja soojusenergia

Mõjuala 3 – väärtusahelast tulenevad emissioonid

- sisseostetud tooted ja teenused
- põhivara (nt. kontoritehnika ja -sisustus)
- tekkinud jäätmed ja reovesi
- töötajate töö- ja elukoha vaheline sõit
- kodukontor
- kütuste ja energiatarbimisega seotud kaudsed mõjud (mida ei arvestata skoop 1 ja 2 all)
- Ärireisid (kategooria lisandus 2022. aastal)

Coop Panga 2022. aasta kontoritegevuse jalajälg

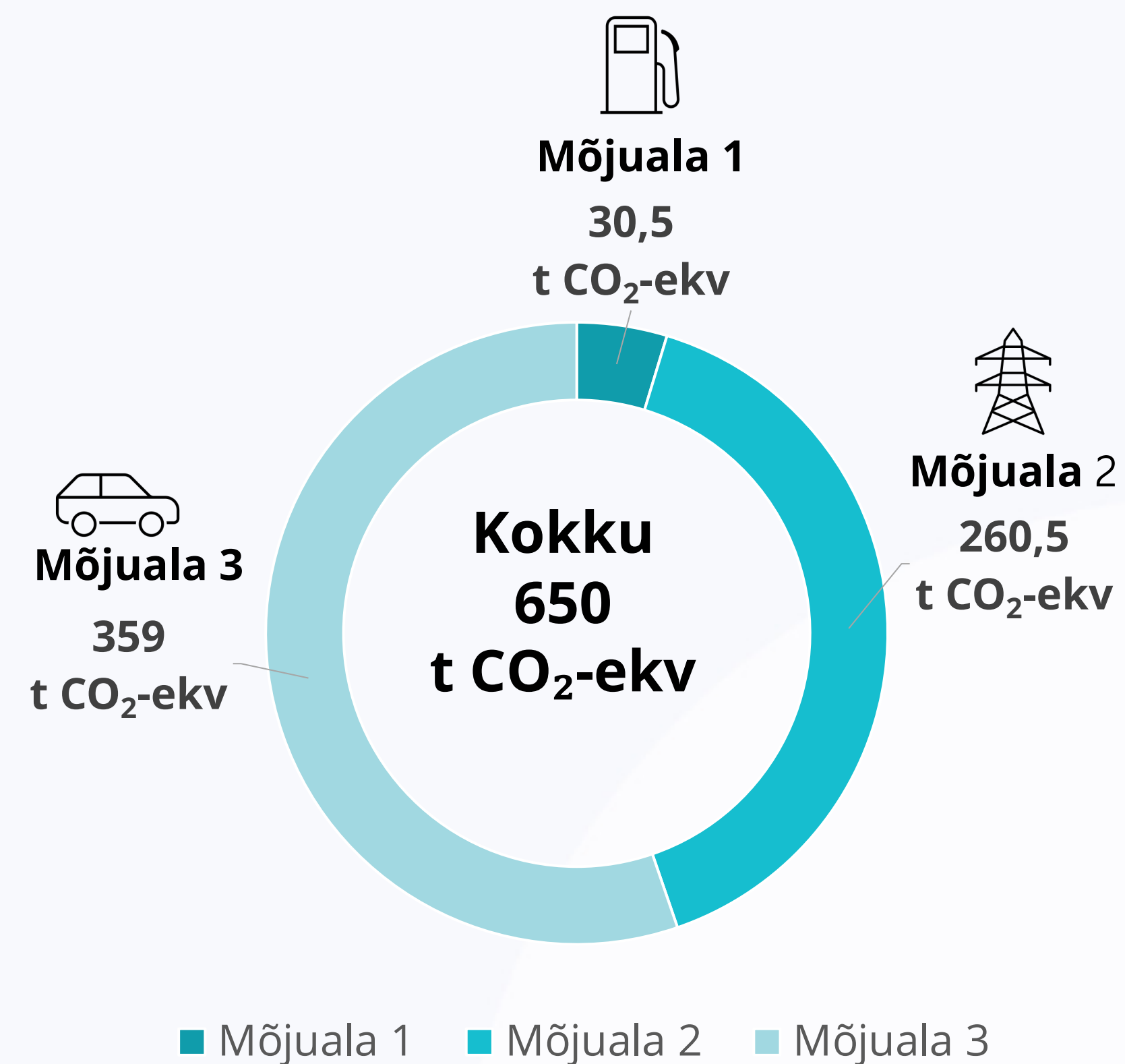
Coop Panga 2022. aasta kontoritegevuse süsiniku jalajälg oli kokku **650 t CO₂-ekv.**

Mõjuala 1 moodustas 5% → **30,5 t CO₂-ekv**

Mõjuala 2 moodustas 40% → **260,5 t CO₂-ekv**

Mõjuala 3 moodustas 55% → **359 t CO₂-ekv**

Kategooria		KHG heide (t CO ₂ -ekv)	Osakaal mõjust
Mõjuala 1	Sõidukite kütused	30,5	5%
Mõjuala 2	Elektrienergia	219,5	34%
	Soojusenergia	41	6%
Mõjuala 3	Energia ja kütustega seotud kaudsed heitkogused	56	9%
	Sisseostetud tooted ja teenused	67	10%
	Põhivara	32	5%
	Kodukontor	14	2%
	Jäätmed	11	2%
	Töötajate liikumine	169	26%
	Ärireisid*	10	2%
Kokku		673	100%

Kontoritegevuse süsinikuintensiivsus on **1,76 t CO₂-ekv töötaja kohta.**

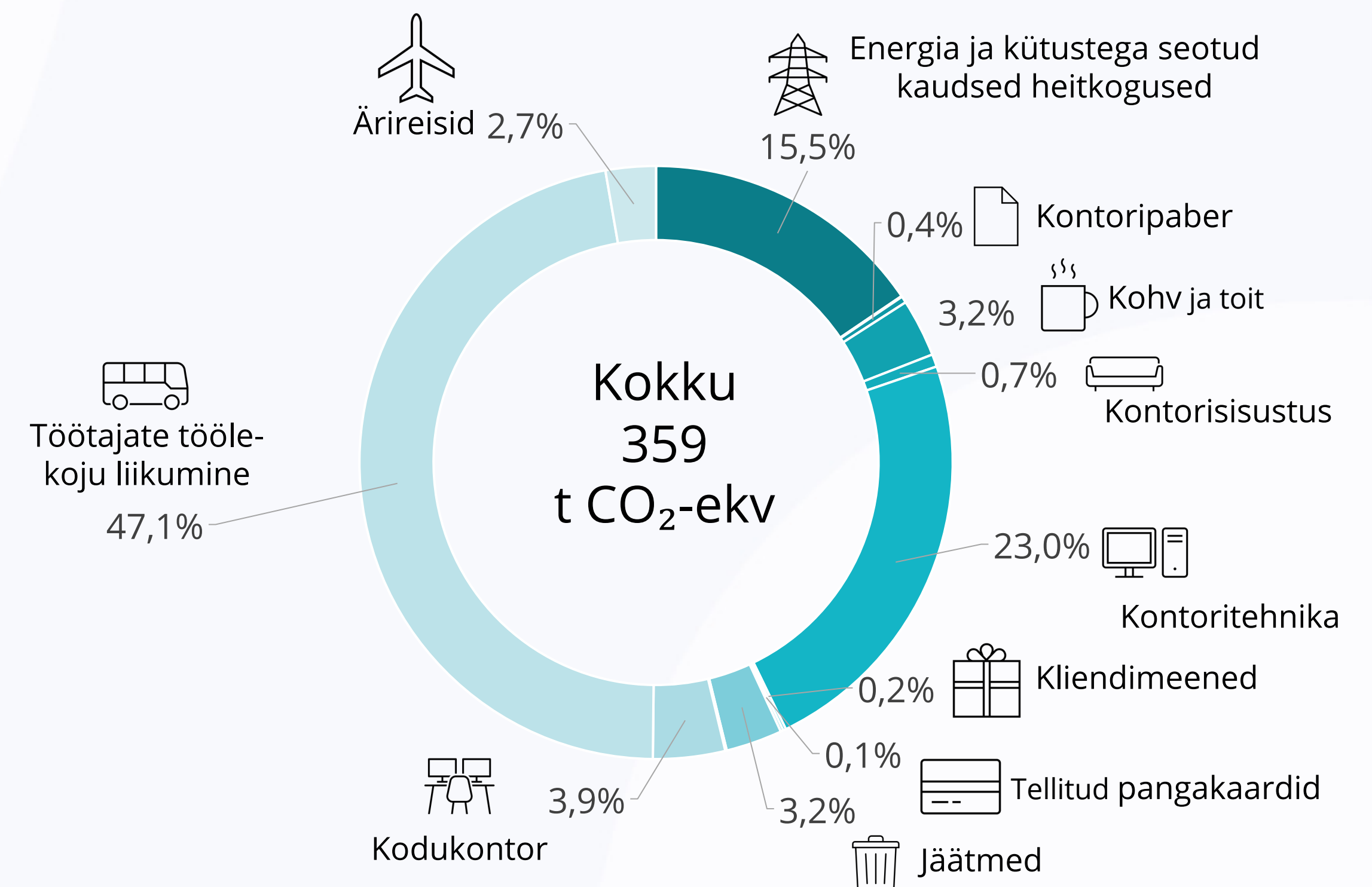
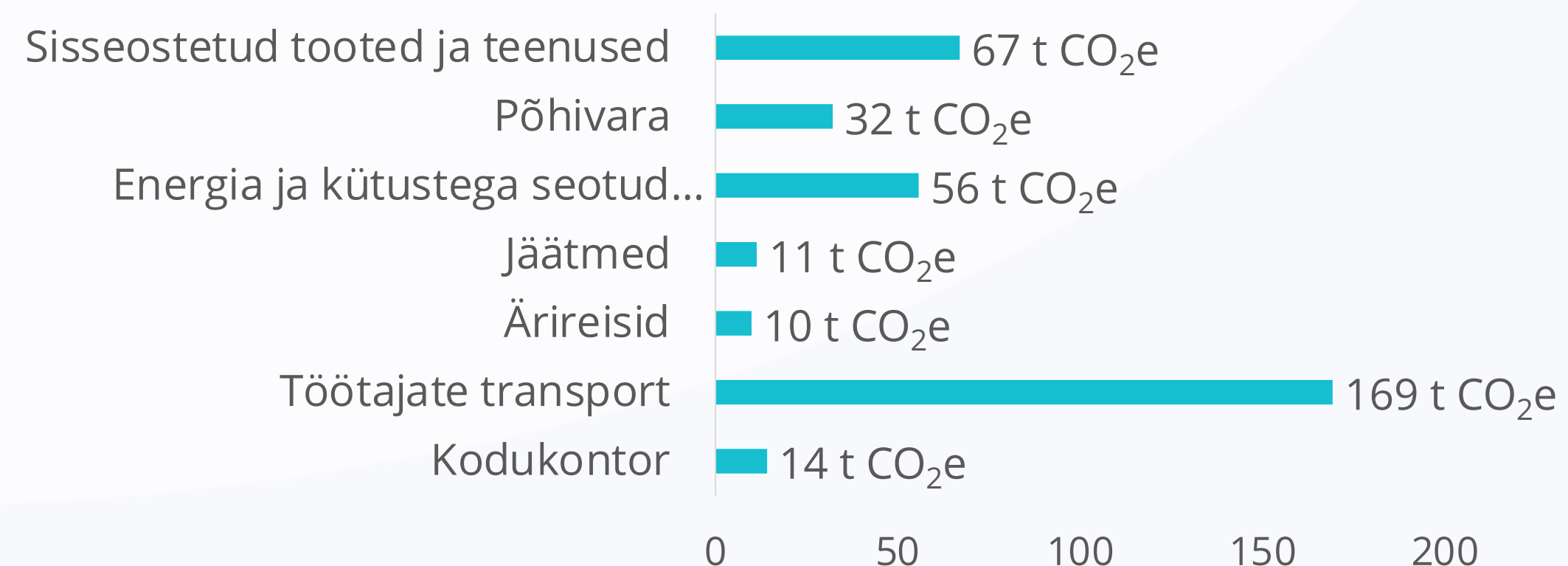
Mõjuala 3 – muud kaudse mõjuga seotud KHG heitkogused

Mõjuala 3 moodustas 55% Coop Panga 2022. a kontoritegevuse süsiniku jalajäljest – **359 tonni CO₂-ekvivalenti**.

Kõige suuremad mõjuallikad olid töötajate tööle ja koju liikumine (47,1%), kontoritehnika (23%), energia ja kütusega seotud kaudsed heitkogused (15,5%).

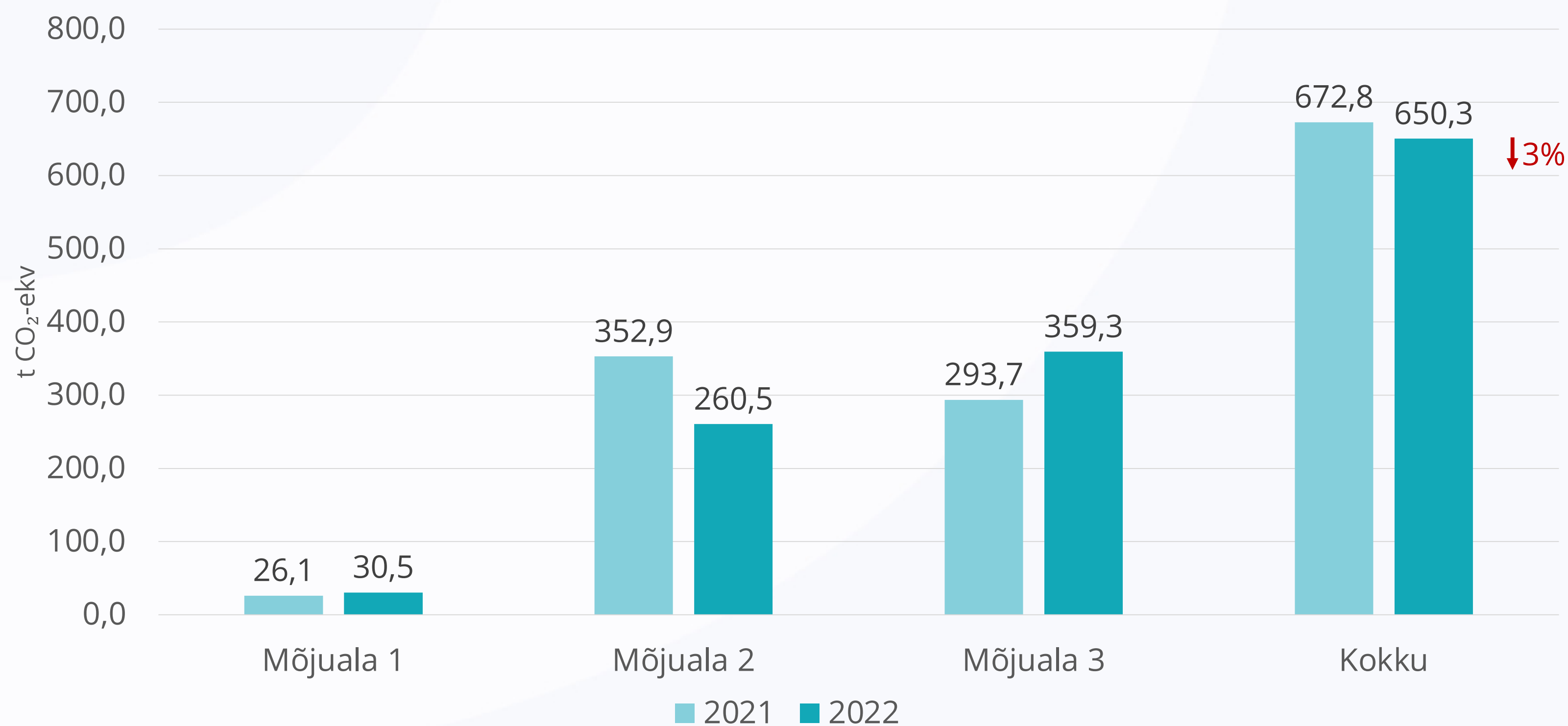
- Ligikaudu 50% töötajate tööle ja koju liikumisest tulenes bensiini- ja diiselmootoriga autode kasutamisest, vastavalt 29% ja 20%.
- Kontoritehnika alla kuulus üle 700 IT-seadme.
- Energia ja kütusega seotud suurimad mõjud tulenesid peamiselt elektrienergia võrgukadudest (49%) ja soojusenergia tootmisega seotud kaudsetest mõjudest (25%).

Mõjuala 3 kategooriad GHG Protocol järgi tonni CO₂-ekv

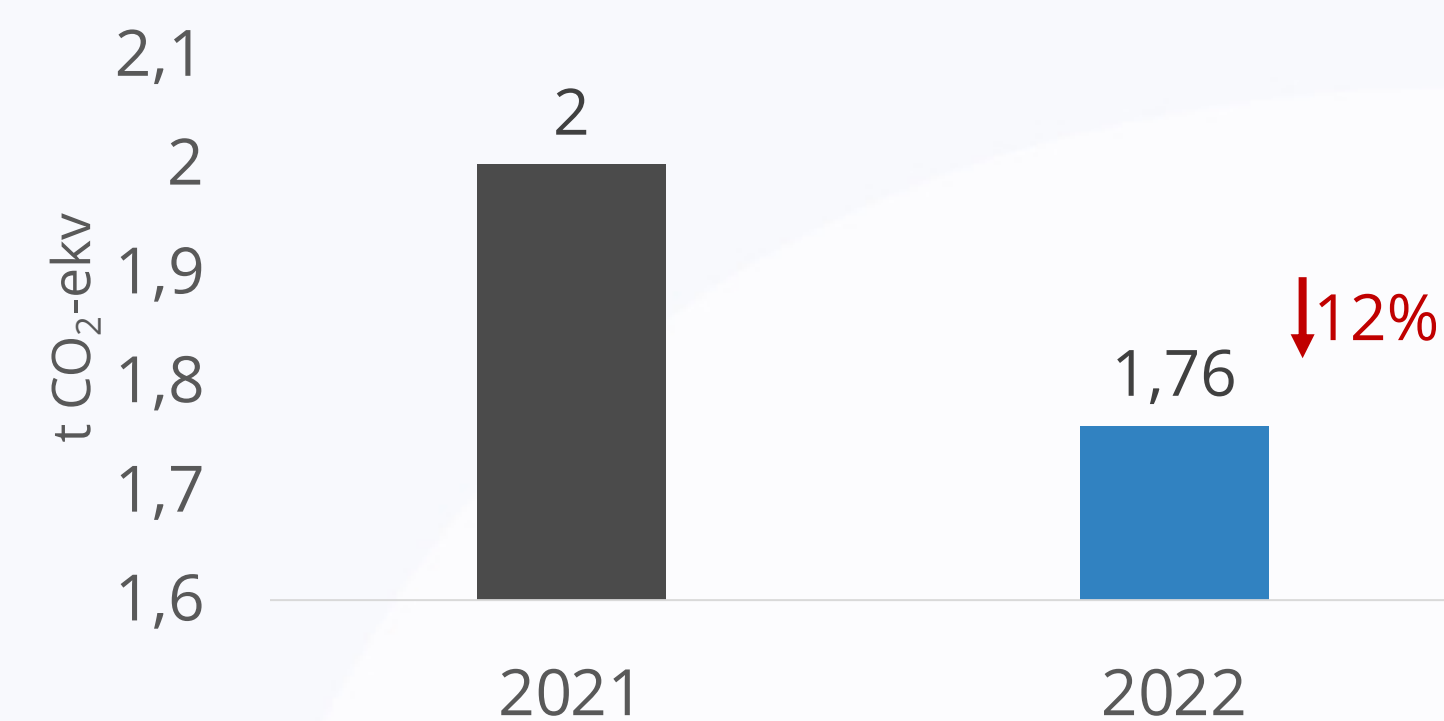

Coop Panga kontoritegevuse aastate võrdlus

Coop Panga kontoritegevuse süsiniku jalajalg
2021 vs 2022

Süsiniku jalajalg töötaja kohta

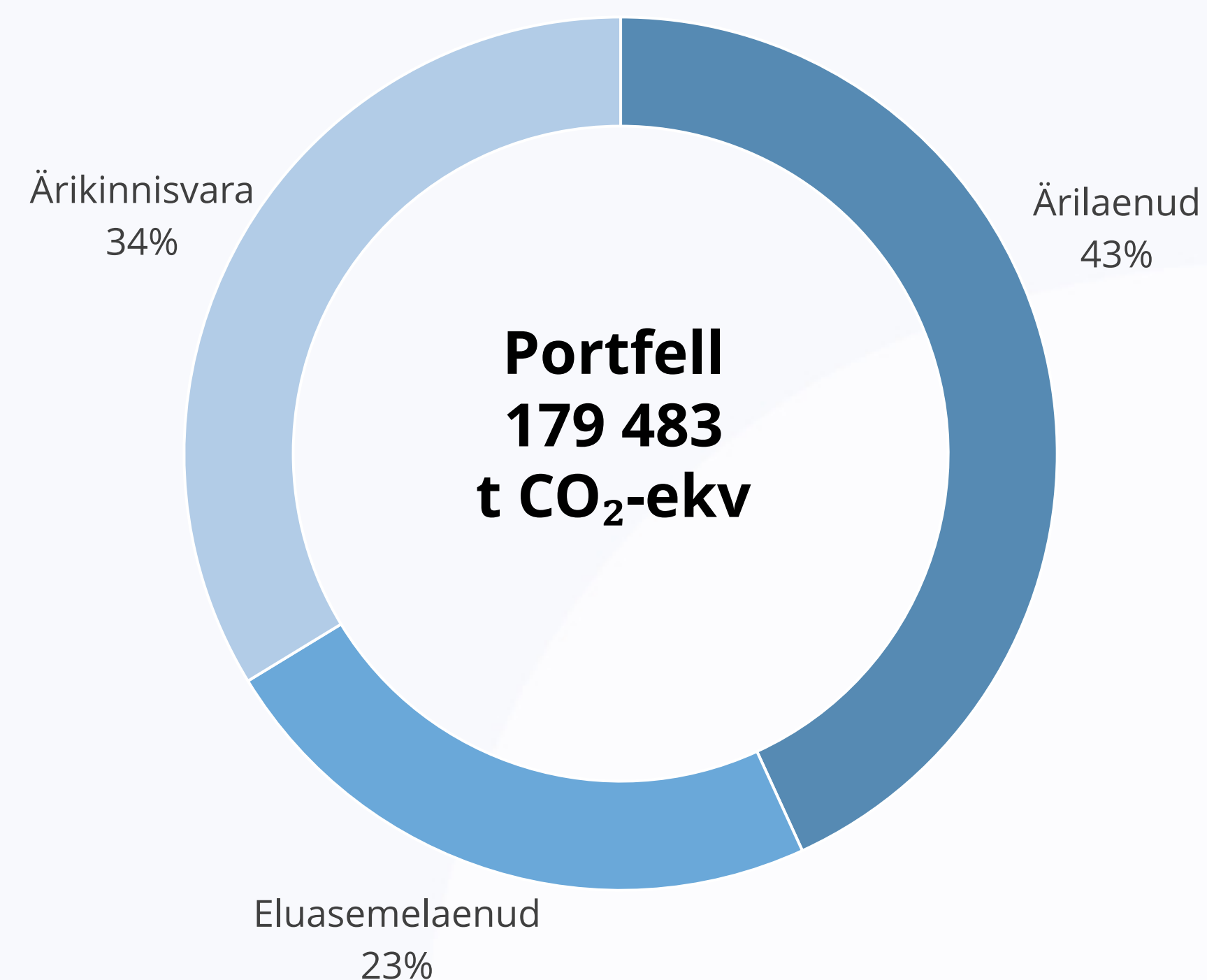
Portfelli ja liisingute süsiniku jalajälg

Portfelli mõju ülevaade

- Analüüsiga hõlmatud Coop Panga portfelli kliimamõju 2022. aastal oli kokku **179 483 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Suurima mõjuga olid **ärilaenud** – 43%. Järgnesid **ärikinnisvara** (34%) ning **eluasemelaenud** (23%).
- Kokku hinnati **81%** Coop Panga kogu portfelist andmekvaliteedi skooriga **3.7**.
- Kuna liisingud ei kuulu PCAF metoodika kohaselt portfelli alla vaid nende mõju kajastatakse eraldi kategooria all, ei ole antud tabelis liisingute andmeid esitatud. Kui arvestada nii portfelli ja liisinguid, hinnati kokku samuti 81% lepingute mahust.

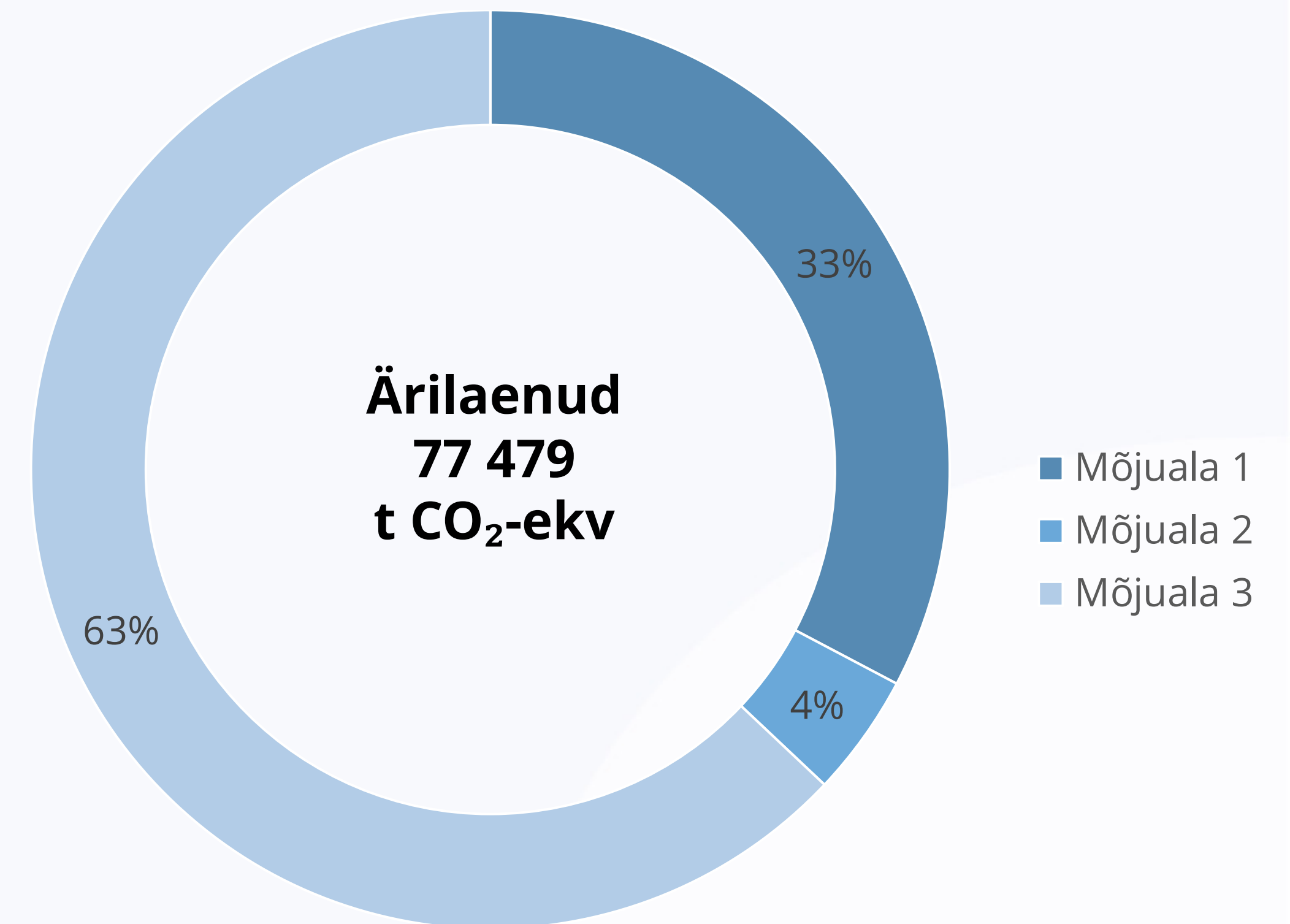
Varaklass	t CO ₂ -ekv	Hinnatud laenude ja investeringute maht, mln €	Hindamata laenude ja investeringute maht, mln €	Hinnatud % lepingute mahust vastavas varaklassis	PCAF andmekvaliteedi skoor
Ärilaenud	77 478,6	263,2	4,8	99,5%	4
Eluasemelaenud	41 492,4	393,9	82,9	82,6%	3.7
Ärikinnisvara	60 512,2	254,1	0	100%	3.7
Tarbimislaenud	0	0	89,9	0%	N/A
Võlakirjad	0	0	20,0	0%	N/A
Muud laenud erakliendi kinnisvara finantseerimise all	0	0	27,2	0%	N/A
Taastuvenergia projektid (välditud CO ₂ heitkogused)	76 853,4	49,4	0,05	99,9%	2.3
Kokku	179 483,2*	960,52	224,8	81%	3.7

* KHG heitkogused kokku (välditud heitkoguseid ei lahutata).

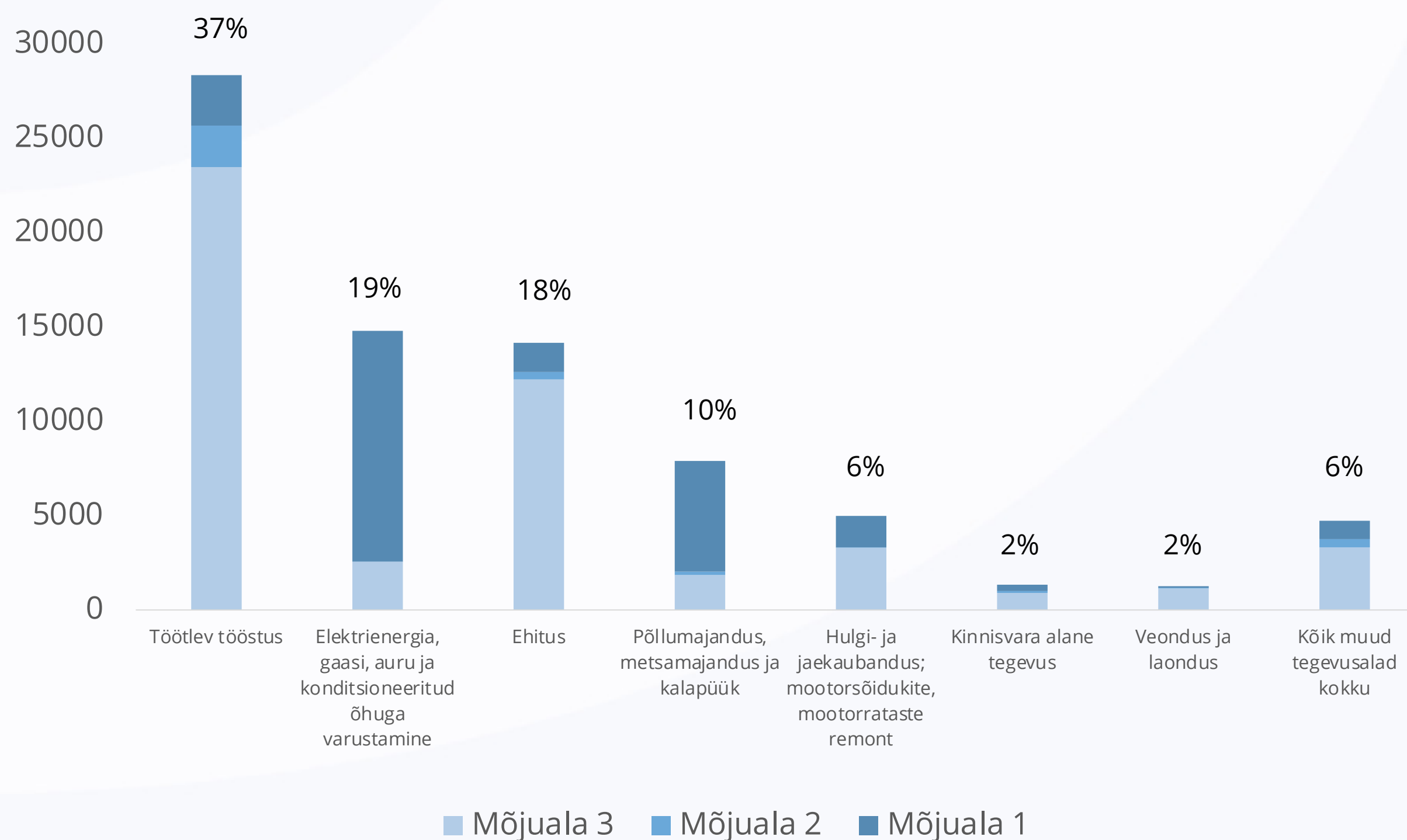
Ärilaenud

- Analüüsiga hõlmatud ärilaenude mõju 2022. aastal oli kokku **77 479 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Kokku hinnati **99,5%** ärilaenude lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga 4.
- Ärilaenude mõju suurema osa moodustasid **mõjuala 3 ehk väärtusahela kaudsed KHG heitkogused - 63%** (48 783,5 tonni CO₂-ekvivalenti).
- **33%** mõjudest moodustas **mõjuala 1 ehk otsesed heitkogused** (25 353 tonni CO₂-ekvivalenti).
- **Mõjuala 2** ehk sisseostetud energiast tulenevad heitkogused moodustasid **4%** hinnatud ärilaenude heitkogustest (3342,8 tonni CO₂-ekvivalenti).

Ärilaenu

- Analüüsiga hõlmatud ärilaenu mõju 2022. aastal oli kokku **77 479 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Kokku hinnati **99,5%** ärilaenu lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga **4**.

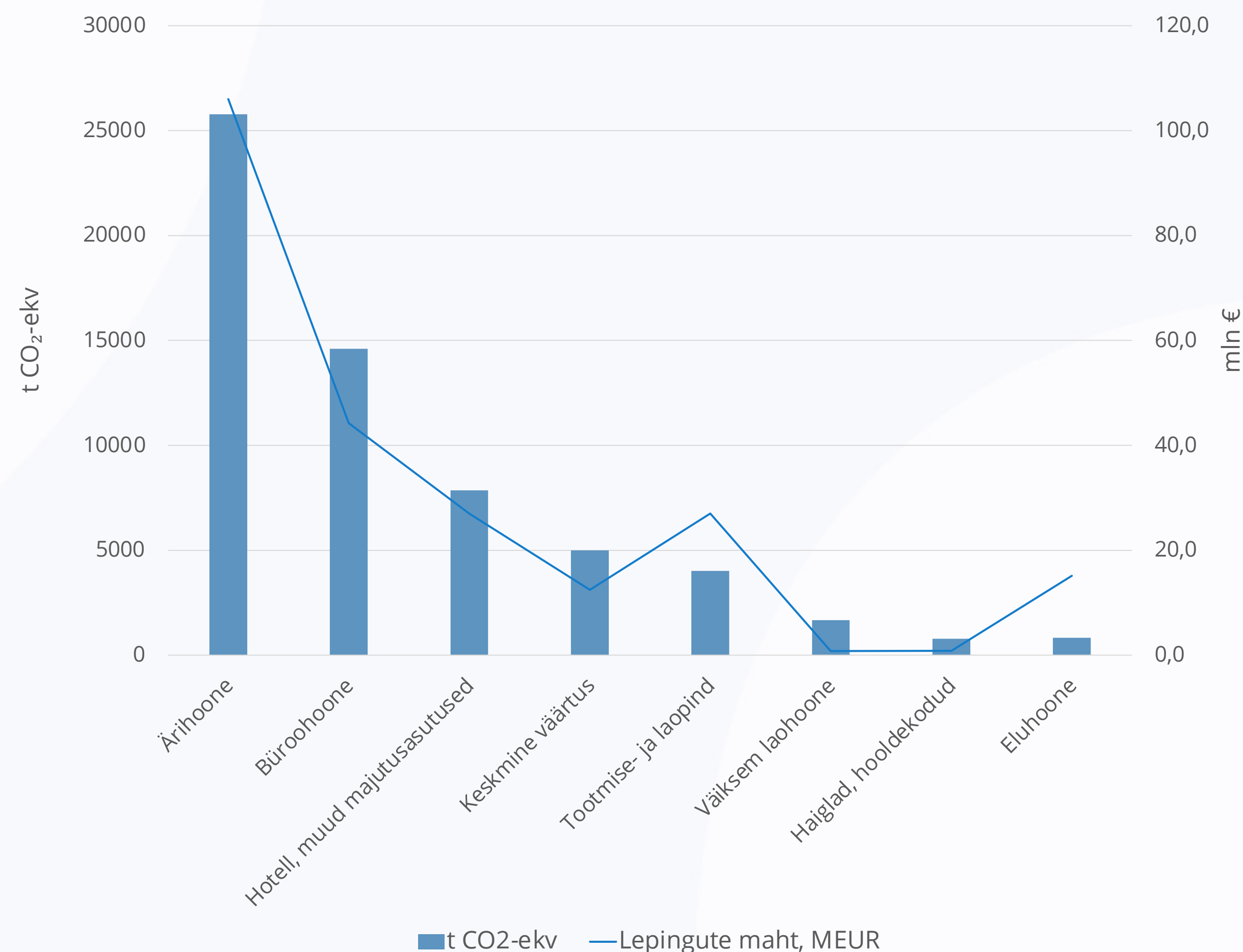
*Ülejäänud 11 tegevusala moodustasid hinnatud ärilaenu koonnmõjust eraldi vähem kui 1%.

EMTAK jagu	Kokku t CO ₂ -ekv	Osakaal hinnatud ärilaenu kogumõjust
A Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	7900,1	10,2%
B Mäetööstus	24,5	0,0%
C Töötlev tööstus	28340,4	36,6%
D Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	14794,3	19,1%
E Veevarustus; kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	756,9	1,0%
F Ehitus	14157,2	18,3%
G Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste remont	4976,8	6,4%
H Veondus ja laondus	1250,3	1,6%
I Majutus ja toitlustus	778,9	1,0%
J Info ja side	726,5	0,9%
K Finants- ja kindlustustegevus	299,2	0,4%
L Kinnisvara alane tegevus	1335,2	1,7%
M Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	298,4	0,4%
N Haldus ja abitegevused	263,6	0,3%
P Haridus	631,7	0,8%
Q Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	367,0	0,5%
R Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	200,2	0,3%
S Muud teenindavad tegevused	377,4	0,5%
Kokku	77478,6	100%

Ärikinnisvara

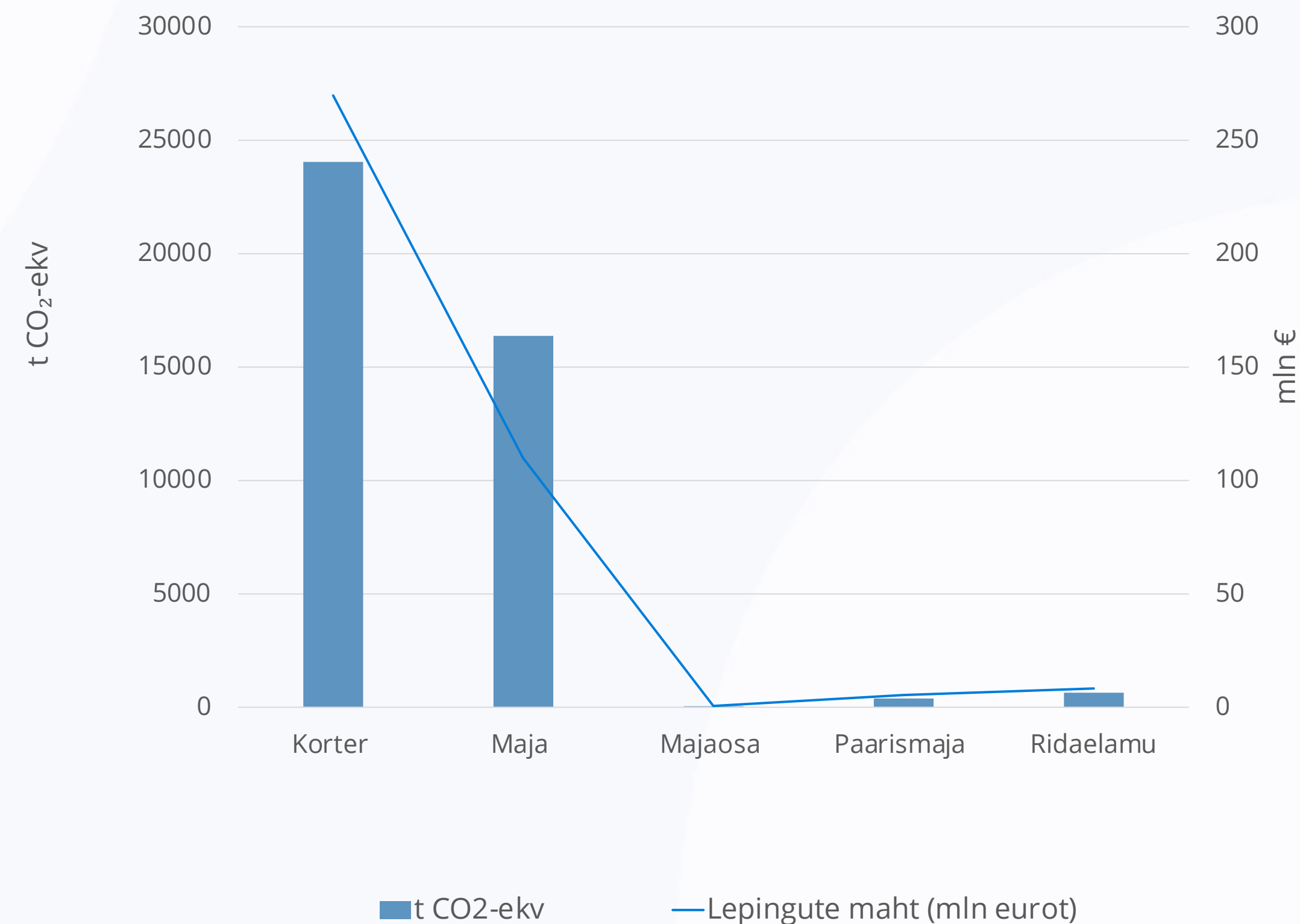
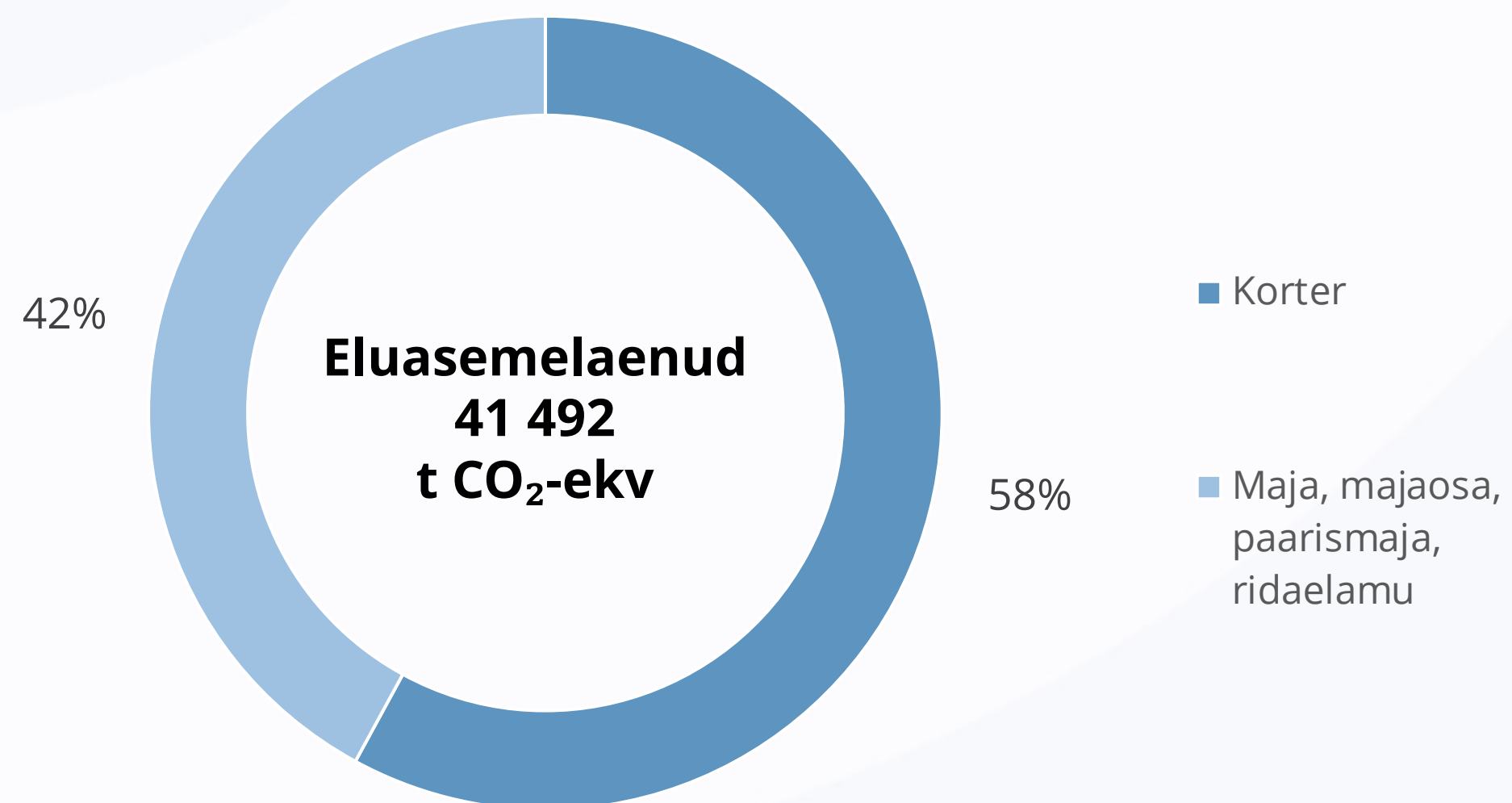
- Ärikinnisvara mõju (mõjuvad 1-2) 2021. aastal oli kokku **60 512 tonni CO₂-ekvivalenti**. Kokku hinnati **97%** ärikinnisvara lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga **3,7**.
- Suurim mõju tulenes **ärihoonetest (43%)** ning **büroohoonetest (24%)**, kus ka lepingute maht on suurim. Järgnesid hotellid ning muud majutusasutused (13%).
- Ärikinnisvara lepingute puhul, kus ei olnud võimalik täpset hoone tüüpi määratleda, kasutati ärikinnisvara keskmist eriheitetegurit pindalaühiku kohta.

	Lepingute maht, mln €	Osakaal lepingute mahust	t CO ₂ -ekv	Osakaal mõjust
Ärihoone	106,0	45%	25 783	43%
Büroohoone	44,2	19%	14 593	24%
Hotell, muud majutusasutused	27,0	12%	7849	13%
Keskmine väärtus	12,5	5%	4990	8%
Tootmise- ja laopind	27,0	12%	4008	7%
Väiksem laohoone	0,8	0%	1672	3%
Haiglad, hooldekodud	0,8	0%	784	1%
Eluhoone	15,1	6%	834	1%
Kokku	233,4	100%	60 512	100%

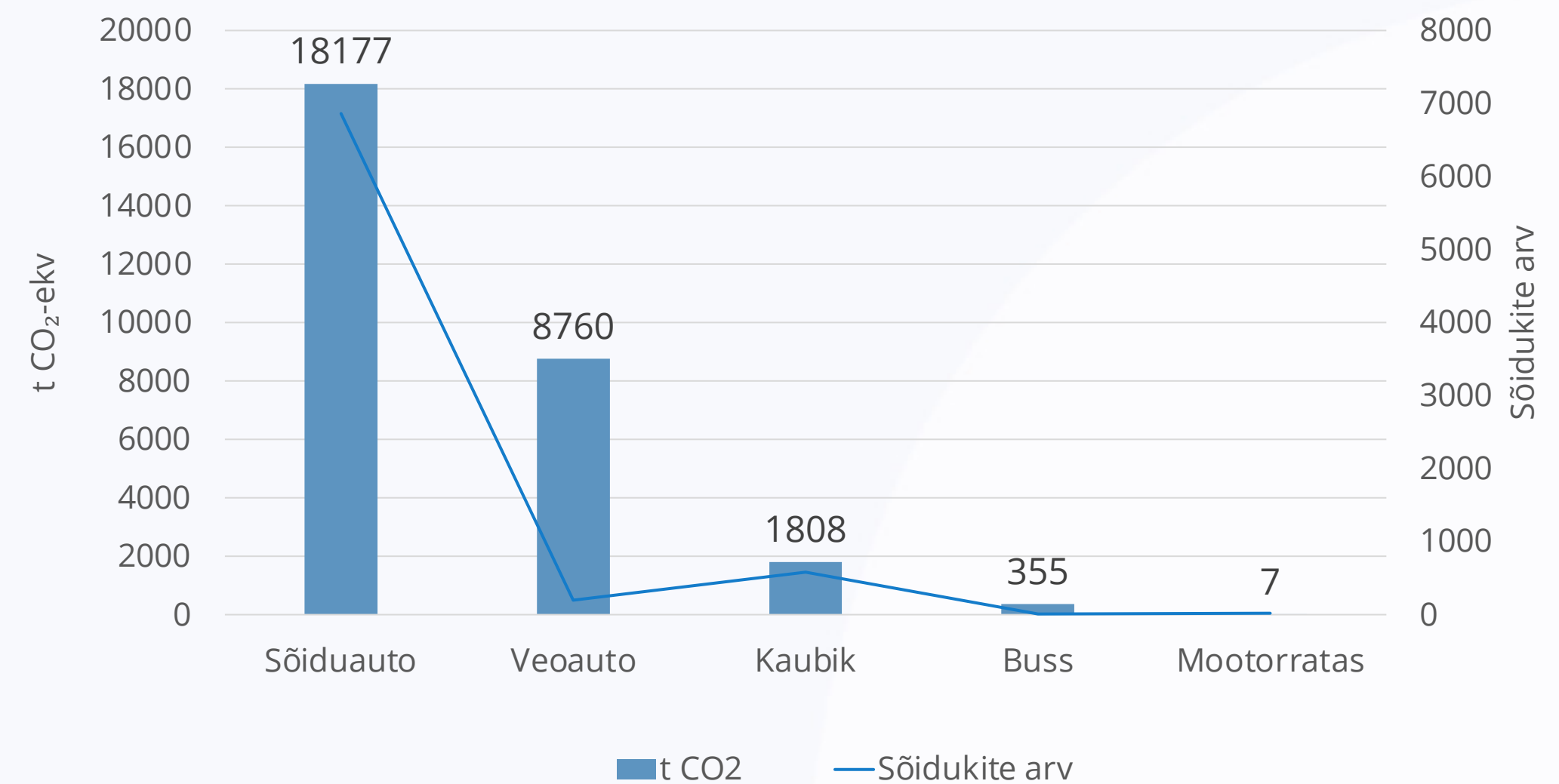
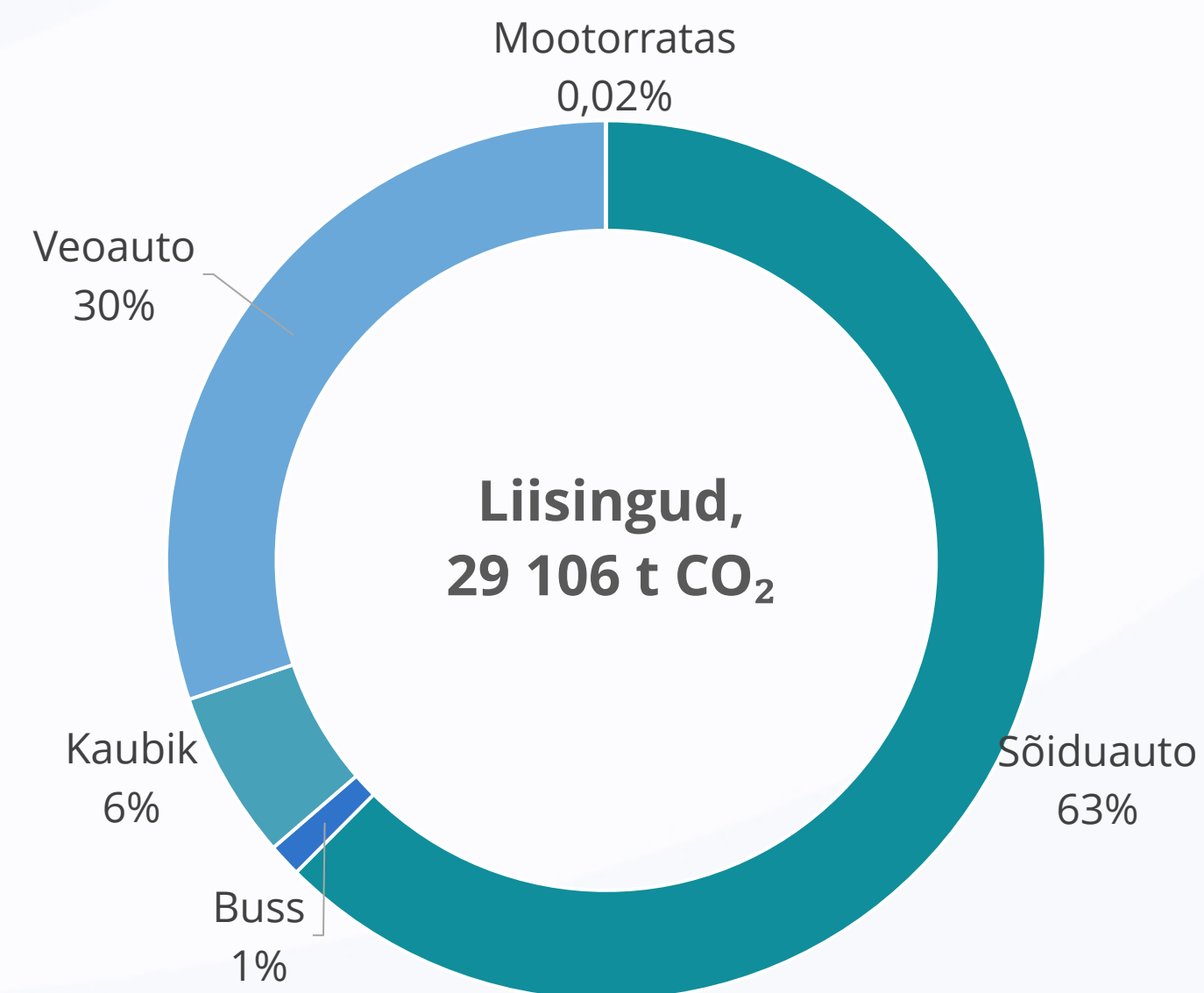
Eluasemelaenu

- Analüüsiga hõlmatud eluasemelaenude mõju (mõjualade 1-2) 2022. aastal oli kokku **41 492 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Hinnati kokku **82,6%** eluasemelaenude lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga **3,7**.

Liisingud

- Liisitud sõidukite kliimamõju (mõjualade 1 ja 2 heitkogused) 2022. aastal oli **29 106 tonni CO₂**. Mõju tulenes kokku **7667 sõidukist**.
- Kokku hinnati **84%** lepingute mahust. Analüüsi ei kaasatud põllumajandus-, ehitus-, metsa- ega töstetehnikat ning teisi seadmeid.
- Suurim osa mõjust tulenes **sõiduautode liisingutest (63%)**, millele järgnes veoauto kategooria (30%) ning kaubikud (6%).
- Busside ja mootorrataste mõju oli võrreldes teiste sõidukitüüpidega marginaalne (vastavalt 1% ja 0,02%).

Taastuenergia projektide välditud KHG heitkogused

- Taastuenergia projektidega seotud välditud heitkogused on hinnanguline kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine võrreldes heitkogustega, mis oleksid tekkinud juhul kui projekti ei oleks ellu viidud. Arvutuses arvestatakse, et tänu taastuv energiaprojektidele asendatakse fossiilsetest allikatest energiatootmist.
- Tegemist on KHG jalajälje välise vabatahtliku raporteerimisega ning heitkoguseid süsiniku jalajäljest maha ei arvutata.
- Taastuenergia projektide välditud heitkogused olid kokku **76 853 tonni CO₂**.
- Kokku hinnati **99,9%** taastuenergia projektide lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga **2,3**.
- Välditud mõju tulenes ligi 100% päikeseenergiaprojektidest. 9% lepingute puhul tuvastati, et energiatootmist 2022. aastal veel ei toimunud.
- Hinnatud projektide kogu energiatoodang oli 111 948 MWh, sellest **72 709 MWh** omistati Coop Pangale vastavalt iga laenu kohta arvutatud omistamistegurile.

Taastuenergia liik	MWh	Välditud emissioonid, t CO ₂	Osakaal mõjust
Päikeseenergia	65 323	69 047	99,9%
Tuuleenergia	7385	7 806	0,1%
Kokku	72 709	76 853	100%

Andmekvaliteedi skoor	Hinnangu alus	Lepingute maht, mln €	Osakaal hinnatud lepingute mahust	Välditud emissioonid, t CO ₂
Skoor 1	Reaalne toodang	0,50	1%	853
Skoor 2	Toodangu prognoos / 2021. a toodangu andmed	36,76	74%	66 277
Skoor 3	Verifitseerimata heitkoguste andmed	0	0%	0
Skoor 4	Võimsus ja keskmine koormustegur	7,42	15%	9724
N/A	Tootmine 2022. aastal puudus	4,68	9%	0
	Kokku	49,36	100%	76 853

Portfelli ja liisingute süsinikuintensiivsus

Portfelli süsinikuintensiivsus oli 2022. aastal 197 t CO₂-ekv/mln euro kohta.

Võrreldes 2021. aastaga vähenes intensiivsus **95,8 t CO₂-ekvivalendi** ehk **33%** võrra.

Portfelli intensiivsuse vähenemine on seotud nii metoodika täpsustamisega erinevates varaklassides, kuid ka üldiselt portfelli mõjuhinnangu sisendandmete muutustega.

Varaklass	t CO ₂ -ekv/mln €, 2022	t CO ₂ -ekv/mln €, 2021	Muutus t CO ₂ -ekv/mln €
Ärilaenud	294,4	442,8	-148,4
Eluasemelaenud	105,3	193,8	-88,5
Ärikinnisvara	238,2	281,8	-43,6
Kogu portfelli	197	292,8	-95,8

Liisingute süsinikuintensiivsus oli 2022. aastal 239 t CO₂-ekv/mln euro kohta. Võrreldes 2021. aastaga suurenes intensiivsus **20 t CO₂-ekvivalendi** ehk **8%** võrra.

Liisingute süsinikuintensiivsus on suurenenud peamiselt seoses täpsemate sisendandmete kasutamisega analüüsis.

	t CO ₂ -ekv/mln €, 2022	t CO ₂ -ekv/mln €, 2021	Muutus, t CO ₂ -ekv/mln €
Liisingud	239,0	220,9	20